

Protokół

28. posiedzenia III. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, z dnia 23. lipca 1880.

Początek o godzinie 10. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Ludwik hr. Wodzicki.

Sekretarze: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Stadnicki Jan i Turzański.

Obeenyh posłów 110.

Ze strony Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 26. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż nie podniesiono przeciw niemu żadnego zarzutu, protokół zaś z 27. posiedzenia jest do przejrzania w biurze sejmowém.

Sekretarz p. Jasiński Józef zaczyna czytać spis petycyi.

P. Golejewski wnosi, ażeby wszystkie petycye dziś nadeszłe, jakoteż jeszcze wpłynąć mające bez wyliczenia ich w Izbie z powodu bliskiego końca sesyi sejmowej odesłać do Wydziału krajowego do załatwienia.

Posel Hausner zgadza się na ten wniosek z wyjątkiem petycyi Izby notaryalnej z memoriałem z powodu przebiegu rozpraw w Sejmie nad wnioskiem posła Tyszkiewicza w sprawie sporządzenia aktów noteryalnych, oraz wnosi odczytanie tej petycyi w całości.

P. Głogowski czyni taki sam wniosek co do petycyi w sprawie drogi brzosteczko-siedleckiej.

Po oświadczeniu Marszałka, że tę petycyą już zreferowano w komisji drogowej, cofa poseł Głogowski swój wniosek.

Następnie uchwała Izba tak wniosek posła Golejewskiego jakoteż wniosek posła Hausnera.

W skutek czego czyta sekretarz p. Jasiński Józef rzeczoną petycyą Izby notaryalnej.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie gminie miasta Złoczowa na podwyższenie opłat gminnych od trunków spirytusowych i od piwa z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie miasta Złoczowa na pobór opłat gminnych od trunków spirytusowych i od piwa w obręb gminy sprowadzanych i w niej zużywanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Gminie miasta Złoczowa pozwala się pobierać od trunków spirytusowych i od piwa sprowadzanych na własny użytek w obręb gminy i w niej spotrzebowanych opłaty gminne według następującej taryfy:

a) od jednego litra wódki (szumówki) do 55 stopni według skali 100 dzielnego alkoholometru przy temperaturze $+ 12$ Reaum. 15 (piętnaście) ct.;

b) od jednego litra okowity nad 55 stopni według skali 100 dzielnego alkoholometru przy temperaturze $+ 12$ R., tudzież od innych ulepszonych wypalanych napojów, jako to: rumu, araku, koniaku, śliwowicy, rozolisu, likieru, ponczowej esencji i t. d. 20 (dwadzieścia) ct.;

c) od jednego litra miodowych napojów, jako to: miodu do picia, wiszniaku, maliniaku, lipniaku, dereniaku i t. d. po 6 (sześć) ct.;

d) od jednego litra piwa bez względu na jakość napoju 3 (trzy) ct.

Upoważnieniem zaopatrzeni kupcy towarów korzennych albo mieszanych, którym przysługuje uprawnienie słodzone napoje jako to: arak, rum, ponczowa esencja i likier do handlu swego skądkolwiek bądź pobierać i takowe wszakże tylko we flaszkach opieczętowanych, niemniej jak $\frac{1}{3}$ część litra w sobie mających — bez wykonywania wyszynku sprzedawać obowiązani będą od wywyżmienionych na sprzedaż sprowadzanych napojów słodzonych, oprócz wyznaczonéj opłaty gminnej opłacać nadto 50% (pięćdziesiąt) téjże opłaty na potrzeby gminne.

Opłaty te nie mogą jednak obciążać ani produkcji, ani obrotu handlowego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. Jasińskiego Józefa uchwała Izba przyjąć cały projekt ustawy en bloc w 2. czytaniu i przyjmuje projekt ustawy w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do 3. czytania bez czytania, przyjmuje Izba całą ustawę w 3. czytaniu.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Brzeżan na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego od wina, tudzież na pobór opłat gminnych od nafty w obręb gminy sprowadzanéj i spotrzebowanéj z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy przychylić się do prośby Reprezentacyi miejskiej i uchwalić następujący projekt do ustawy i uchwały:

U s t a w a

obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiém o zezwoleniu gminie Brzeżan na pobór opłat gminnych od nafty w obręb gminy sprowadzanéj i tamże spotrzebowanéj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiém ustanawiam, co następuje:

Od dnia wejścia w wykonanie niniejszój ustawy zezwala się gminie Brzeżan na sześcioletni przeciąg czasu na pobór opłat gminnych od nafty w obręb gminy sprowadzanéj i tamże spotrzebowanéj w wysokości 4. (czterech) zł. w. a. od 100 kilogramów nafty.

Opłata ta nie może jednak obciążać ani produkeyi ani też obrotu handlowego.

U c h w a ł a

Gminie Brzeżan pozwala się pobierać na pokrycie jój wydatków gminnych w latach 1882, 1883, 1884, 1885, 1886 i 1887 dodatek w wysokości 60% (sześćdziesiąt) do podatku konsumcyjnego od wina.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowój.

Na wniosek p. Jasińskiego Józefa uchwała Izba przyjąć cały projekt ustawy en bloc w 2. czytaniu i przyjmuje cały projekt ustawy w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do 3. czytania bez czytania przyjmuje Izba całą ustawę w 3. czytaniu.

Następnie przyjmuje Izba bez rozprawy projekt uchwały.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyzwolenia gminie Przemyślan na pobór opłaty gminnej od nafty w obręb gminy wprowadzanéj i w gminie spotrzebowanéj z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwalająca gminie Przemyślan na pobór opłat gminnych od nafty w obręb gminy wprowadzanej i w niej zużywanej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Gminie miasteczka Przemyślan zezwala się pobierać w latach 1881, 1882, 1883, 1884 i 1885 po dwa złotych a. w. od stu kilogramów nafty w obręb tej gminy wprowadzonych i w niej zużywanych.

Opłata ta nie może jednak obciążać ani produkcji, ani obrotu handlowego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. Jasińskiego Józefa uchwała Izba nad całym projektem ustawy głosować en bloc w 2. czytaniu, poczem przyjmuje całą ustawę en bloc w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do 3. czytania bez czytania przyjmuje Izba całą ustawę w 3. czytaniu.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie zezwolenia gminom Łodzinka górna i Nowa wieś w powiecie dobromilskim na pobór wyższych dodatków do podatków bezpośrednich z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) gminie Łodzinka górna w powiecie dobromilskim zezwala się pobierać w roku 1880 na pokrycie potrzeb gminnych siedmdziesiąt procent dodatek do podatków bezpośrednich;

2) gminie Nowa wieś w powiecie dobromilskim zezwala się pobierać w roku 1880 na pokrycie potrzeb gminnych siedmdziesiąt sześć procent dodatek do podatków bezpośrednich.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie zezwolenia gminie miasta Białej na pobór opłat od czynszu najmu z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie miasta Białej na pobór opłat od czynszów najmu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

Art. I.

Gminie miasta Białej pozwala się pobierać w latach 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886 opłaty od czynszów najmu każdej

nieruchomości znajdującą się w obrębie miasta, a podlegającą podatkowi domowo-czynszowemu.

Art. II.

Opłata ma wynosić po cztery centy od każdego zeznanego i w drodze urzędowej stwierdzonego złot. w. a. czynszu najmu.

Art. III.

Mieszkańcy miasta Białej, którzy opłacają za pomieszkanie roczny czynsz najmu w kwocie dwudziestu i czterech zł. lub niżej, nie podlegają opłacie.

Art. IV.

Bliższe postanowienia względem przeprowadzenia tej opłaty uchwali Reprezentacya gminna.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. Jasińskiego Józefa uchwała Izba przyjąć cały projekt ustawy en bloc w 2. czytaniu i przyjmuje projekt ustawy en bloc w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do 3. czytania bez czytania przyjmuje Izba całą ustawę w 3. czytaniu.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy Mielca o zezwolenie na pobór opłat gminnych od trunków spirytusowych i od nafty z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące projekta do ustaw:

U s t a w a

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie Mielec na pobór opłat gminnych od nafty w obręb gminy sprowadzanéj i w niéj spotrzebowanéj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Gminie Mielec pozwala się pobierać w latach 1881, 1882, 1883, 1884, 1885 i 1886 opłatę gminną od nafty w obręb gminy sprowadzanéj i w niéj spotrzebowanéj w wysokości 1 (jednego) ct. od kilogramu.

Opłata ta wszakże nie może obciążać ani produkeyi, ani też obrotu handlowego.

U s t a w a

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie Mielec na pobór opłaty gminnej od słodzonych trunków spirytusowych i araku w obręb gminy wprowadzonych i w niej spożywanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Gminie Mielec pozwala się pobierać przez lat 6 od wejścia w wykonanie tej ustawy opłaty gminne po cztery centy od jednego litra słodzonych trunków spirytusowych i araku w obrębie gminy wprowadzanych i tamże spożywanych.

Do tej opłaty jest obowiązany każdy, który te trunki sprowadza bądź na własny użytek, bądź na sprzedaż.

Opłata ta jednak nie może obciążać ani produkcji ani obrotu handlowego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. Jasińskiego Józefa uchwała Izba przyjąć cały projekt tych dwóch ustaw en bloc w 2. czytaniu i przyjmuje projekt ustaw en bloc w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do 3. czytania bez czytania przyjmuje Izba obie ustawy w 3. czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie Radzie powiatowej w Krośnie prawa myta mostowego i o omycenie drogi powiatowej kamieniecko-stopnickiej.

Sprawozdawca poseł Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie Radzie powiatowej w Krośnie prawa do dalszego pobierania myta, od mostu na rzece Wisłoku, z następującym wnioskiem:

Wysoki Seim raczy powziąć następującej treści uchwałę:

U c h w a ł a

o udzielenie Radzie powiatowej w Krośnie, prawa do dalszego pobierania myta, od mostu na rzece Wisłoku.

Zgodnie z wnioskiem Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej w Krośnie, w zastępstwie funduszu powiatowego, nadaje się na przeciąg dalszych lat pięciu, prawo do pobierania myta od mostu na rzece Wisłoku, przy drodze z Krosna do Korezyny, pod warunkiem utrzymywania tego mostu w dobrym stanie, kosztem funduszu powiatowego.

Art. II.

Oplatę myta pobierać należy podług następującego wymiaru:

- a) od każdój sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdój sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdój sztuki bydła pędzonego drobnego . $\frac{1}{2}$ (pół) ct

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze opłat mytniczych, mają być zachowane ogólnie obowiązujące przepisy o uwolnieniu od myta, lub o zniżeniu takowego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. Jasińskiego Józefa uchwała Izba przyjąć cały projekt uchwały en bloc w 2. czytaniu i przyjmuje projekt uchwały en bloc w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do 3. czytania bez czytania przyjmuje Izba całą uchwałę w 3. czytaniu.

Sprawozdawca poseł Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o omyceniu drogi powiatowej kamienicko-stopnickiej z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą treść ustawy:

U s t a w a

o omyceniu drogi powiatowej kamienicko-stopnickiej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej limanowskiej, w zastępstwie funduszu drogowego tegoż powiatu, nadaje się na lat pięć, od wejścia w wykonanie tej ustawy, prawo do pobierania myta drogowo-mostowego, przy drodze powiatowej kamienicko-stopnickiej, pod warunkiem utrzymania pomienionej drogi wraz z dotyczącymi przedmiotami kosztem funduszu powiatowego i w dobrym stanie.

Art. II.

Pobór myta drogowo-mostowego odbywać się ma na dwóch stacjach mytniczych, a mianowicie: na jednej stacyi dotychczasowej w gminie Zalesiu i na drugiej stacyi w miejscu nowo oznaczyć się mającém.

Art. III.

Opłata myta drogowo-mostowego na każdój z tych dwóch stacyi wynosić będzie:

- a) od każdój sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) et.
- b) od każdój sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego i koni wierzchowych . . . 2 (dwa) et.
- c) od każdój sztuki bydła pędzonego drobnego, to jest: cieląt, źrebiąt, owiec, kóz i świń . . . . . 1 (jeden) et.

Art. IV.

Przy poborze opłat mytniczych mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od myta lub o znizeniu takowego.

Art. V.

Z dniem wejścia w wykonanie niniejszej ustawy, traci moc obowiązującą ustawa o omyceniu drogi powiatowej kamienicko-stopnickiej, z dnia 12. lipca 1870 r. (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 67).

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na wniosek p. Jasińskiego Józefa uchwała Izba przyjąć en bloc w 2. czytaniu cały projekt ustawy i przyjmuje następnie całą ustawę en bloc w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy potem 3. czytanie bez czytania, przyjmuje Izba całą ustawę w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego następuje spawozdanie komisji sejmowej w przedmiocie wykończenia budowy galicyjskiej kolei tak zwanej transversalnej z Husiatyna do Żywca.

Sprawozdawca poseł Grocholski, uwolniony od czytania sprawozdania, prosi o myłki druku i czyta następujące sprostowane wnioski:

1. Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim o pomocy kraju dla wykończenia galicyjskiej tak zwanej kolei transversalnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Meo Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

Art. I.

W celu całkowitego wykończenia galicyjskiej kolei tak zwanej transversalnej z Husiatyna do Żywca, a względnie przeprowadzenia budowy brakujących jeszcze linii téjże kolei, mianowicie:

- a) Husiatyn-Stanisławów;
- b) Zagórz-Grybów i
- c) Nowy Sącz-Żywiec a ewentualnie

d) odnogi do granicy kraju i do Krakowa (Podgórze) przyznają się pomoc i ułatwienia, które niniejsza ustawa postanawia, bez względu na to, czy budowa której z wzmiankowanych linii przeprowadzoną będzie przez prywatne przedsiębiorstwo, czy też przez Państwo, jeżeli tylko budowa wszystkich trzech linii wymienionych pod a) b) c) jednocześnie prawnie zabezpieczoną zostanie.

Art II.

Wymienionym w art. I. liniom kolejowym przyznaje się na czas, przez jaki im przysłużyć będzie w moc ustaw państwowych uwolnienie od opłaty podatku dochodowego lub też innego w przyszłości wprowadzonego podatku państwowego, uwolnienie od opłaty dodatków do powyższych podatków, jakieby na mocy ustaw krajowych czy to obecnie istniejących czy w przyszłości wydanych na cele gminne, powiatowe lub krajowe uiszczane być miały.

Na ten sam czas przyznaje im się także uwolnienie od opłaty innych wszelkiego rodzaju danin nie będących dodatkami do podatków państwowych, któreby z mocy ustaw krajowych na te same cele uiszczać należało.

Art. III.

Na kosztą zakupna i wywłaszczenia gruntów, potrzebnych z powodu budowy wszystkich w art. I. wymienionych linii kolejowych, wypłaci fundusz krajowy przedsiębiorstwu kolejowemu, a względnie Skarbowi państwa, jeżeliby Państwo samo takowe budowało, łączną ryczałtową sumę jednego miliona zł. w. a.

Sposób i czas wypłaty oznaczy art. VI.

Art. IV.

Do pokrycia wydatków na zmianę kierunku i przełożenie dróg publicznych nieeraryalnych na wymienionych w art. I. liniach kolejowych przyczyni się fundusz krajowy łączną ryczałtową sumą sto tysięcy (100.000) zł. w. a.

Art. V.

Przedsiębiorstwo kolejowe nie może być pociągane do ponoszenia wydatków na budowy, przekładania, rekonstrukcyjne i utrzymywanie dróg dojazdowych do stacyj kolejowych na wymienionych w artykule I. liniach kolejowych w wyższym wymiarze jak w jednej trzeciej części dotyczących kosztów, a orzeczenie o potrzebie i o kosztach budowy, przełożenia lub rekonstrukcyj tych dróg dojazdowych, tudzież o kosztach ich utrzymywania, wydane być może dopiero po przesłuchaniu przedsiębiorstwa kolejowego.

Art. VI.

Wymienioną w artykule III. sumę miliona zł. w. a. wypłaci fundusz krajowy przedsiębiorstwu kolejowemu a względnie Skarbowi państwa w ten sposób, iż uiści w trzy miesiące po odbytych podług postanowień rozdziału III. A. Ustawy państwowej z dnia 18 lutego 1878 D. u. p. Nr. 30 obchodzie administracyjnym linii Husiatyn-Stanisławów 360.000 zł. w. a., linii Zagórz-Grybów 340.000 zł. w. a. a linii Nowy Sącz-Żywiec 300.000 zł. w. a.

Wypłaty te nastąpić jednakże mogą dopiero po uprzedniem zawiadomieniu Wydziału krajowego przez c. k. Rząd, iż budowa wymienionych w artykule I. pod a) b) i c) linii zabezpieczona została udzieloną przedsiębiorstwu prywatnemu koncesją kolejową lub ustawą państwową nakazującą budowę kosztem Państwa.

Art. VII.

Wpłata wzmiankowanej w art. IV. sumy 100.000 zł. w. a. nastąpi także po zawiadomieniu Wydziału krajowego przez c. k. Rząd, o zabezpieczeniu budowy wymienionych w art. I. pod a) b) i c) linii kolejowych art. VI, w ten jednakże sposób, iż fundusz krajowy wypłaci przedsiębiorstwu kolejowemu a względnie Skarbowi państwa w trzy miesiące po rozpoczęciu budowy na linii Husiatyn-Stanisławów 36.000 zł. w. a. na linii Zagórz-Grybów 34.000 zł. w. a., na linii Nowy Sącz-Żywiec 30.000 zł. w. a.

Art. VIII.

Upoważnia się Wydział krajowy, aby po otrzymaniu podług postanowienia art. VI. od c. k. Rządu zawiadomienia o zabezpieczeniu budowy wymienionych w art. I. pod a) b) i c) linii kolejowych, zaciągnął dla funduszu krajowego pożyczkę pieniężną spłacaną ratami pod warunkami dla funduszu krajowego najmniej uciążliwymi w takiej wysokości, jaka będzie potrzebną do uzyskania z niej sumy 1,100.000 zł. w. a. w gotówce i aby skutecznił z niej wypłaty w terminach i w kwotach określonych w artykule VI. i VII.

Art. IX.

Ustawa niniejsza wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia, straci jednakże moc obowiązującą, jeżeli do końca roku 1882 budowa wymienionych w art. I. pod a) b) i c) linii nie będzie zabezpieczoną, udzieloną koncesją przedsiębiorstwu prywatnemu lub ustawą państwową nakazującą budowę kosztem Państwa.

Art. X.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych i Memu Ministrowi handlu.

2. Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę :

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, aby w koncesyi na budowę dróg żelaznych: Husiatyn-Stanisławów, Zagórz-Grybów, NowySącz-Żywiec, zamieścił następujące warunki: Po 1szej Dyrekcyja główna czyli naczelny zarząd lub naczelne zarządy dróg żelaznych: Husiatyn-Stanisławów, Zagórz-Grybów, NowySącz-Żywiec, będą mieć siedzibę w Galicji, a język polski będzie urzędowym językiem w administracyi tych dróg żelaznych. Po 2giej C. k. Rząd zastrzeże sobie wpływ na układanie taryfy przewozu osób i towarów wymienionymi wyżej drogami żelaznymi. Po 3iej C. k. Rząd zastrzeże wyraźnie, że tylko za jego pozwoleniem mogą zarządy wymienionych dróg żelaznych zawierać kartele z zarządami innych kolei żelaznych względem taryfy przewozu osób i towarów na wymienionych wyżej drogach żelaznych. Gdyby towarzystwo otrzymujące koncesyę na budowę dróg żelaznych: Husiatyn-Stanisławów, Zagórz-Grybów, NowySącz-Żywiec objęło w zarząd cały ciąg dróg żelaznych z Husiatyna do Żywca, w takim razie do powyższych warunków powinien się zastosować zarząd całego tego ciągu dróg żelaznych.

3. Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycyje L. 599 Wydziału Rady powiatowej gorlickiej, L. 641 Wydziału Rady powiatowej krośnieńskiej, L. 666 Rady powiatowej sanockiej, L. 698 Wydziału powiatowego buczackiego, L. 703 Wydziału Rady powiatowej nowotarskiej, L. 769 Rady powiatowej jasielskiej, L. 787 Reprezentacyi powiatu czortkowskiego i L. 820 Wydziału zaleszczyckiego, o ile zawierają oświadczenie, że powiat będzie się przyczyniać do kosztów nabycia i expropyacji gruntów pod budowę kolei transversalnej, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do odpowiedniego urzędowania.

Następuje rozprawa ogólna.

Zapisani są do głosu za wnioskiem posłowie: Mycielski, Matkowski, Stadnicki Jan, Chrzanowski, Golejewski i Krzeczunowicz, przeciw wnioskowi komisji zaś posłowie: Polanowski, Skałkowski, Hausner, Kamiński, Krasicki, Gross i Krukowiecki.

Po przemówieniu posłów Polanowskiego, Mycielskiego, (który zapowiada poprawkę), i Skałkowskiego obejmuje przewodniczenie Zastępca Marszałka książę Biskup Stupnicki.

Po przemówieniu posła Matkowskiego, który zapowiada poprawkę, wnosi p. Golejewski zamknięcie rozprawy ogólnej.

Po zapowiadaniu przez p. Krasickiego wniosku przejścia do porządku dziennego nad wnioskami komisji kolejowej odrzuca Izba wnioski p. Golejewskiego o zamknięcie rozprawy.

Po przemówieniu posła Skałkowskiego obejmuje Marszałek przewodniczenie.

Posel Abrahamowicz wnosi zamknięcie rozprawy, co Izba odrzuca.

Po przemówieniu p. Stadnickiego Jana nie popiera Izba dostatecznie wniosku posła ks. Krasickiego o przejście do porządku dziennego nad wnioskami komisji kolejowej.

Potem uchwała Izba zamknięcie rozprawy ogólnej.

Następuje wybór mowców generalnych.

Po przemówieniu Krzeczunowicza jako mowcy generalnego za wnioskami komisji a p. Krukowieckiego jako mowcy generalnego przeciw wnioskowi komisji administracyjnej, Badeniego, c. k. komisarza rządowego i sprawozdawcy przemawiają dla sprostowania faktu pp. Polanowski i Krukowiecki.

Następnie przerywa Marszałek o godzinie 3. minut 30 do godziny 5. minut 30 posiedzenie.

Dalszy ciąg posiedzenia o godz. 6. popołudniu przy dostatecznej liczbie posłów.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca poseł Grocholski czyta art. I. ustawy który Izba przyjmuje bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta art. II. który Izba uchwała bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta art. III.

P. Polanowski przemawia przeciw art. III. i wnosi następ. poprawkę do art. III.:

Do art. III. pięććroć sto tysięcy zł. w. a. Jeżeli powiaty, przez które kolej przechodzi, zobowiązują się do zapłacenia co najmniej drugiej połowy kosztów zakupna i wywłaszczenia.

Izba nie popiera tej poprawki.

Poseł Matkowski przemawia i czyni następującą poprawkę:

W miejsce art. III.

Upoważnia się Wydział krajowy, ażeby po uzyskaniu ustępstwa praw ustawą z dnia 18. lutego 1878 r. Dz. p. p. XIII, 30, w paragrafie pierwszym, budowie kolei (Eisenbahnunternehmer) zastrzeżonych, przeprowadził kosztem funduszu krajowego wykupno gruntów łącznie tak pod budowę linii kolejowych w artykule I. pod a) b) c) wymienionych, jakoteż pod drogi, których zmiana lub założenie budową tych linii spowodowanymi zostaną, z wyjątkiem dróg dojazdowych, o których budowie artykuł V. orzeka.

Obowiązek ten dostarczenia przez kraj gruntów nie może w żadnym razie przewyższać ilości 3 hektarów na każdy kilometr długości duktu budować się mających kolei. W razie, gdyby rzeczywista potrzeba wyższą nad 3 hektary w przecięciu się okazała, przystąpi Wydział krajowy do wywłaszczenia na rachunek przedsiębiorstwa dopiero po uzyskaniu od przedsiębiorstwa odpowiednich na koszt przewyżki funduszków.

Koszta wywłaszczenia wszystkich innych ustawą z dnia 18. lutego 1878 r. Dz. pr. p. XIII, 30, objętych przedmiotów i praw jak n. p. koszt wywłaszczenia zabudowań w ogóle, zakładów fabrycznych, przemysłowych, wodnych i siły wodnej, służebnictw, kamieniołomów, kopalń, szutrowisk i t. p. niemniej koszt ogniotrwałego pokrycia sąsiednich budynków i wydatki na wynagrodzenie za czasowe użycie gruntów, winno ponosić wyłącznie przedsiębiorstwo kolejowe i z tego tytułu fundusz krajowy do żadnych wydatków pociągniętym być nie może.

Izba popiera ten wniosek dostatecznie.

Po przemówieniu p. Chrzanowskiego czyni p. Badeni następującą poprawkę:

Do art. III. według wniosku p. Matkowskiego w ustępie trzecim (w wierszu czwartym od dołu) po słowach „użycie gruntów“ dodać: „również wszelkie odszkodowania z powodu przeszkód i utrudnień w gospodarstwie.“

Izba popiera tę poprawkę dostatecznie.

Po przemówieniu pp. Stadnickiego Jana i Matkowskiego uchwała Izba zamknięcie rozprawy nad art. III.

Po przemówieniu p. Krzczunowicza cofa p. Badeni swoją poprawkę i czyni w miejsce jej następującą poprawkę:

Po słowie „gruntów“ dodać „włącznie z odszkodowaniem przeszkód i utrudnień w gospodarstwie“.

Izba popiera tę poprawkę dostatecznie.

P. Madeyski podnosi pierwszą poprawkę p. Badeniego.

Po przemówieniu sprawozdawcy a p. Matkowskiego dla sprostowania faktu wnosi poseł Popiel Paweł imienne głosowanie nad art. III. według wniosku p. Matkowskiego.

Izba popiera ten wniosek dostatecznie.

Po przemówieniu w sprawie formalnej pp. Badeniego, Krzczunowicza i Madeyskiego, odrzuca Izba w imiennym głosowaniu wniosek p. Matkowskiego do art. III. 55 głosami przeciw 50.

Następnie uchwała Izba art. III. według wniosku komisji.

P. Krzczunowicz wnosi, aby resztę artykułów ustawy przyjąć en bloc.

Poseł Matkowski oświadcza, że cofa poprawki do dalszych artykułów zapowiedziane.

Potem uchwała Izba wniosek p. Krzczunowicza i przyjmuje resztę artykułów, tytuł i wstęp ustawy en bloc w 2. czytaniu.

Uchwalwszy następnie 3. czytanie bez czytania przyjmuje Izba całą ustawę w 3. czytaniu.

Następuje punkt 2. wniosku komisji kolejowej.

P. Mycielski przemawia i czyni w miejscu 2. punktu wniosku komisji następującą rezolucję:

R E Z O L U C Y A

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- a) W razie, gdyby c. k. Rząd lub przedsiębiorstwo kolejowe sumę 1,100.000 zł. za niewystarczającą uznało;
- b) wzywa się Wydział krajowy, aby w granicach ustawy w porozumieniu z c. k. Rządem jakoteż przedsiębiorstwem kolejowym, z uwzględnieniem prawomocnych deklaracji Rad powiatowych jak i stron interesowanych, w tych powiatach, przez które kolęj prowadzoną będzie, przeprowadzić porozumienie warunkowe wykupna gruntów a rezultat tych rokowań Sejmowi na najbliższej sesji przedstawił;
- c) przeznacza się Wydziałowi krajowemu sumę 15.000 zł. z funduszy krajowych na przeprowadzenie rokowań powyższych.

Izba popiera ten wniosek dostatecznie.

Po przemówieniu pp. Chrzanowskiego i Skałkowskiego uchwała Izba zamknięcie rozprawy.

Po przemówieniu p. Chrzanowskiego czyni p. Romer następującą poprawkę stylistyczną do ustępu b) rezolucji p. Mycielskiego:

w granicach ustawy o pomocy kraju dla wykończenia galicyjskiej tak zwanéj kolei transwersalnéj.

P. Mycielski oświadcza, że przyjmuje poprawkę p. Romera.

Następnie po przemówieniu p. Jaworskiego i sprawozdawcy odrzuca Izba 46 głosami przeciw 31 rezolucją p. Mycielskiego.

Następuje rozprawa nad punktem 2. wniosku komisji kolejowéj.

Posel Badeni czyni do 2. punktu wniosku komisji poprawkę jako dodatek następującej treści: „i w ogóle na całą politykę taryfową“.

P. Jasiniński czyni poprawkę, której Izba nie popiera.

Po oświadczeniu sprawozdawcy, że imieniem komisji kolejowéj przyjmuje poprawkę posła Badeniego uchwała Izba punkt 2. wniosku komisji wraz z poprawką p. Badeniego.

Sprawozdawca czyta punkt 3. wniosku komisji.

P. Chrzanowski wnosi następującą rezolucją jako dodatek do 3. wniosku komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu rozważyć i przedłożyć na następującej Sesji sejmowéj odpowiednie wnioski w kwestiach:

1. Czy należy wydać ustawę o konkurencyi powiatów do budowy dróg żelaznych mających przechodzić przez te powiaty, lecz konkurencyi w takim tylko razie, jeżeli Sejm uchwali pewną sumę z skarbu krajowego jako zasiłek na wykup gruntów pod mającą się budować kolej żelazną, lub w ogóle jako zasiłek na budowę téj kolei.

2. Czy ustawa ta ogólna o konkurencyi powiatów do budowy żelaznych oznaczy stosunek, w którym konkurować powinny powiaty do pokrycia sumy wyznaczonej przez Sejm z skarbu krajowego jako zasiłek na budowę drogi żelaznej mającej przechodzić przez te powiaty? czy też stosunek ten będzie oddzielną ustawą krajową wydawaną przez Sejm dla każdej kolei żelaznej, ua której budowę Sejm uchwali zasiłek, a ustawą wydawaną na mocy ogólnej ustawy o konkurencyi powiatów do budowy dróg żelaznych.

Izba popiera dostatecznie tę rezolucją.

Po przemówieniu p. Badeniego i sprawozdawcy uchwała Izba 3. punkt wniosku komisji a odrzuca rezolucją posła Chrzanowskiego.

Następnie uchwalwszy 3. czytanie bez czytania przyjmuje Izba wszystkie wnioski komisji w 3. czytaniu bez czytania.

Sekretarz czyta nadeszłe do Sejmu telegramy Jurydyczan obok Brodów z protestem przeciw przyłączeniu ich do m. Brodów i oznajmia, że telegramy udzielone zostaną Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Po przemówieniu p. Popiela Pawła naznacza Marszałek następne posiedzenie na sobotę dnia 24. lipca 1880. o godzinie 10. rano z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny dwudziestego dziewiątego posiedzenia

*3 sesji IV peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w sobotę dnia 24 lipca 1880,
o godzinie 10 przed południem.*

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie gminie Sokołowa na pobór opłat od nafty i 5 gminom powiatu Rawskiego na pobór wyższych dodatków gminnych.
Sprawozdawca poseł Smolka.
2. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie gminie miasta Brodów prawa do poboru od napojów spirytusowych, piwa i miodu i o udzielenie rękojmi kraju do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 120.000 zł.
Sprawozdawca poseł Smolka.
3. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wyłączenie osady Podwołoczyska i Zagrobela z dotychczasowego związku gminnego i utworzenia odrębnej gminy miejskiej (miasteczka) Podwołoczyska.
Sprawozdawca poseł Żywicki.
4. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie szkół rolniczych w Dublanach i o funduszu na laboratorium chemiczne tych szkół.
Sprawozdawca poseł Stadnicki Jan.

Koniec posiedzenia o godzinie 9. wieczór.

Marszałek krajowy :

Ludwik Wodzicki.

Sekretarze :

Turzański.

Alfons Czaykowski.

Spis petycyi

po dzień 23 lipca 1880 do Sejmu krajowego wniesionych.

- L. 895. Obywatele miasta Jordanowa przez p. Łazarskiego żalą się na tamtejszego burmistrza z powodu różnych nadużyć.
- „ 896. Nieć Michał, nauczyciel w Czehowie przez p. ks. Kitrysa o podwyższenie płacy.
- „ 897. Izba notaryalna połączonych kolegów, notaryuszów przez p. Hausnera z memoriałem z powodu przebiegu rozpraw w Wys. Sejmie nad wnioskiem p. Tyszkiewicza w sprawie sporządzania aktów notaryalnych.
- „ 898. Kiss Felicja przez posła Korytowskiego o zapomogę.
- „ 899. Oddział rohatyńsko-przemysłański Towarzystwa pedagogicznego przez p. Onyszkiewicza o dodatek drożyzniany dla nauczycieli.
- „ 900. Obszar dworski i gmina Żurawno przez posła Grossa, przeciw podwyższeniu podatku gruntowego.
- „ 901. Obszar dworski Drohowyż przez p. Grossa w sprawie podwyższenia podatku gruntowego.
- „ 902. Takąż petycja obszaru dworskiego i gminy Rudniki.
- „ 903. Jak powyżej, przez p. Matkowskiego Wydział pow. Buczacz.
- „ 904. „ „ „ „ Popiela obszaru dworskiego Turze.
- „ 905. „ „ „ „ gminy Wołoszynów.
- „ 906. „ „ „ „ Libuchów.
- „ 907. „ „ „ „ obszaru dworskiego.
- „ 908. „ „ „ „ gminy Gałowce.
- „ 909. „ „ „ „ Felsztyn.
- „ 910. „ „ „ „ Turze.
- „ 911. „ „ „ „ Nauczulka.
- „ 912. „ „ „ „ Terle.

- „ 913. Jak poprzednio gminy Stararopa.
- „ 914. „ „ „ Niedzielny.
- „ 915. „ „ „ Woli koblańskiej.
- „ 916. „ „ „ Tycho.
- „ 917. „ „ „ Nauczulka wielka.
- „ 918. „ „ „ Kobło stare.
- „ 919. „ „ „ Zazanna.
- „ 920. „ „ „ Hołowecko.
- „ 921. Oddział Żółkiewski towarzystwa gospodarskiego, przez p. Głogowskiego, w sprawie jak powyżej.
- „ 922. Jak powyżej, przez p. ks. Sawę, obszar dworski Bukówna.
- „ 923. „ „ „ gmina Delana.
- „ 924. „ „ „ Budzyna.
- „ 925. „ „ „ Dolina.
- „ 926. „ „ „ Olesza.
- „ 927. Takąż petycja przez p. Garbaczynskiego Wydziału powiatowego Pilzno.
- „ 928. „ „ „ „ M. Popiela gminy Spas.
- „ 929. „ „ „ „ „ Terezów.
- „ 930. „ „ „ „ „ Szumień.
- „ 931. „ „ „ „ „ Płoskie.
- „ 932. Wydział pow. Pilzno przez p. Garbaczynskiego w sprawie fabrykacy i sprzedaży soli.
- „ 933. Tenże w Trembowli przez p. E. Wolańskiego jak wyżej.
- „ 934. Wydział pow. Śniatyn przez p. Alfonsa Czaykowskiego o omycenie drogi pow. Załucze-Rożniów.
-